

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο ΜΩΑΜΕΘ Ο Β. ΚΑΙ Η ΩΡΑΙΟΠΑΘΕΙΑ ΤΟΥ

Ι Τούρκοι κατά τὰ τελευταῖα χρόνια ποὺ προσπαθοῦν ν' ἀποδέξουν τὸν ἀνύπαρκτον τουρκικὸν πολιτισμόν, αἰσθάνονται ίδιατεράν εὐχαριστησιν σημείωντες τὸ ονόμα τοῦ Μωάμεθ τοῦ 2ου ὡς ἐκπλιτιστοῦ

Ο Μωάμεθ ὁ 2ος ὁ αἴμοσταγής καὶ βάρβαρος ἀρχηγὸς τῶν ἀσιατικῶν ὁρδῶν ποὺ ὑνέσκουψεν καὶ ἔζηραν τὴν πλατυτέραν πηγὴν τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Εὐρώπης, τὸν βυζαντινὸν πολιτισμόν, μᾶς ἐμφανίζεται καὶ ὡς τύπος διανομένου αὐτοχράτορος, ἔνα εἶδος μεγάλου Ἀλέξανδρου, Καΐσαρος, Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. Σχεδὸν ποιητής καὶ καλλιτέχνης.

Ἡ ιστορικὴ αὐτὴ ἀποψίς τῆς φυσιογνωμίας ἔκεινον ποὺ ἐπροσπήθησε να γίνη ὁ δῆμιος τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς καὶ τῶν ἀναμφιστητῶν ὀραιοτήτων καὶ ἀρετῶν της, ἀξέσει πράγματι νὰ ἔξεστασθῇ.

Ἡ ἀνέκδοτος ἀκόμη συνολικῶν ιστορία τῆς Τουρκίας τοῦ Βιντζέντο Τζοβάννι Μάριον Ἀτζιολέλλου, τῆς δόποις τὸ μοναδικὸν ἀντέγραφον εὑρίσκεται εἰς τὸτημήμα χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων, παρέχει πολύτιμα στοιχεῖα διὰ τοὺς θαυμαστάς τοῦ Μωάμεθ. Ὁμοιεῖ διὰ τὰ σχέσεις τοῦ Μωάμεθ τοῦ 2ου καὶ τοῦ Βενετοῦ ζωγράφου Τζεντίλε Μπελλίνι, ποὺ εἶχε μεταπάλεοι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ τοῦ κάμῃ τὸ πορτραίτο του, καθὼς καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Μουσταφᾶ μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῶν γάμων τοῦ τελευταίου τούτου. Πράγματι αἱ εἰκόνες τοῦ Μωάμεθ, ποὺ διασώζονται μέχρι σήμερον ἡ μία τις τὴν ἰδιωτικὴν πινακοθήκην τοῦ οἴκου "Ἐρροι Λάϊ Ιω" καὶ ἀλλαὶ τὸ βρετανικὸν μουσεῖον καὶ ἄλλη εἰςτήν Βιβλιοθήκην τοῦ "Ἀρράζ, ὀφελόντων εἰς τὸν περίφημον Τζεντίλε Μπελλίνι, ποὺ εἶχε ζωγραφίσει ἐπίσης προσηγούμενάς καὶ τὸν ἴδικον μας καρδινάλιον Ζησαρίδην.

Ο Μωάμεθ ὁ 2ος, ποὺ εὐρέθη μετὰ τὴν ἀλώσιν τῆς βασιλεύσης μεθυσμένος ἀπὸ δόξαν καὶ ἐκολακιύετο εὐτελῶς ὡς μέγας αὐτοκράτορος τοῦ κόσμου ἀπὸ τοὺς πασάδες του, ἀλλαὶ καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν Πάπαν τὸν Πίον τὸν 2ον, τὸν ἑντροφόν μήπως ὁ φρερός κατακτητῆς διανοθῆ νὰ εἰσῇ ἀλλ' εἰς τὴν Ἰταλίαν, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ συμβούλιον τῆς Βενετίας, ἱθέλησε νὰ μημῆται πορτότα τῶν μεγάλων ἡγεμόνων τοῦ παρελθόντος. Ἀφοῦ ἔγινε κύριος τῆς ἐνδοξότερας καὶ λαμπροτέρας τότε πόλεως; τοῦ κόσμου ἀπὸ τὸν υρόν της δόποις εἶχε περάσει ἔνα; δημιουργὸς μυτοκράτορος ὅπερας;

Ο Μωάμεθ ὁ Β'
Μια απὸ τὰς περιήλαυνες εἰκόνας
τοῦ Τζεντίλε Μπελλίνι.

Τούρκος ἀξιωματικὸς ἐκ τῶν διηγμάτων τοῦ Βενετίου (Εἰκὼν τοῦ Μπελλίνι σύμικτην εἰς τὸ Βενετανικὸν Μουσεῖον).

"Εἶητησε λοιπὸν δι'" ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν Δόγην τῆς Βενετίας Τζοβάννι Μοτσενίγο νὰ τοῦ στείλῃ ἔνα καλὸν ζωγράφον διὰ τὸ πρότραπον του καὶ ταυτοχόονος τὸν προσεκάλει να παρευρεθῇ εἰς τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ τοῦ Μουσταφᾶ. Τὴν ἐπιστολὴν τὴν ἔφερε εἰς τὴν Βενετίαν ἔνας ἔβραιος τὴν 1ην Αγορύστουν 1479.

Ο Δόγης ἦρχε πάλαι τὸν Σουλτάνον διὰ τὴν ἀμυντικὴν πρόσκλησιν, ἀποφεύγων γάρ δεχθῆ διότι κανεὶς δὲν ἱστάνετο ἔαυδον ἀσφαλῆ πληρούν τοῦ Μωάμεθ, τοῦ δόποιον αἱ θηριώδεις ἐκοήξεις εἰχαν καμέι νὰ φοβίσουν οἱ ἡγεμόνες τῆς Εὐρώπης; αλλὰ τοῦ ὑπερθέρη οὐ τοῦ στείλη ἔνα ζωγράφον. Ἡ ἐκλογὴ ἔπειτα εἰς τὸν Τζεντίλε Μπελλίνι εὐτισκόμενον τόντος εἰς πλήρη ἀκμήν τοῦ σαδίου του. Ταῦχοντας ἔξητα καλλιτέχνας καὶ ἀπὸ τὸν τοῦ Βενετίου τὸν Σιγιακόνδο Πανδόλφο Μαλατέστα. Αὗτος τοῦ ἔστειλε τὸν Ματέσιο νεὲ Πάτσι.

Ἄλλαξκεν ποὺ ἀρφος ἔγρα πάρισιμελέτα, τὰ μονα κηγαρικής τῆς ἐποχῆς ἔκει νησί της. Κωνσταντινούπολης καὶ ποὺ ἔμεινε ἵστορικὴ ἡ σκέσις; τοι μὲ τὸν πορθμὸν εἰνε ὁ Μπελλίνι. Ὁ Βενετός καλλιτέχνης ἔθυσε εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καπά τὸ τέλος τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1479 καὶ παρουσίασθη πρὸς τοῦ Σουλτάνου ἀπὸ τὸν προεβενθή της Βενετίας. "Ο Μωάμεθ τοῦ δόμος διὰ τὸν ἀρχαριούς τους ἔγαραίνεις του. Ἐκεὶ ὁ Ἀτζιολέλλος τὸν ἐγών ποὺ καὶ γάρφατο πράγματα πρόσωπα τοῦ Βενετίου πενήντα τέσσαραν έτη τότε, ἐνέπνευσε σεβασμὸν καὶ διὰ τὸ τάλαντόν του, ἔνα τάλαντον φαλιστού εἰκενήσεις ἐποχῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἀραπήγρα του. Ἡτο εἰλικρινής, ἔξφραζε χωρὶς ἐπιρυπόδεσκτας γνώμας του, δὲν ὑπεδούλωνε τὸ ἐλεύθερον πνεῦμα του.

"Ἐκαπεις ἀρχαριούς προσωπογραφίας τοῦ Μωάμεθ καὶ τῶν νιῶν του, ἔξωγροφες τύπους τῆς ἐποχῆς καὶ ἔκαπεις τοιχογραφίας μὲ ἔωτεικας παραστάσεις εἰς τὸν γυναικωνίτην τοῦ κομματούντην ήδη Σουλτανού καὶ θέλοντος νὰ βλέπῃ γύρω τοῦ δρεπτικοῦ θέματα.

"Ἄλλος ὁ Ἀτζιολέλλος διμιεῖται ταυτοχόων καὶ περὶ τοῦ Μωάμεθ μὲ τῷπον θιμαστικῶν. Οἱ ἀπόλογοι ται τῆς ἀξίας τοῦ βαρβάρου Πομπούν θύμισκουν εἰς τοῦτο μίαν γένεσιν ἀξίαν ἐμπιστούντη. Ληστικούν ὁνδέας διέσιετο εἰς τὴν αὐλήν του Σουλτάνου, ἐπιφρούρισμένος ὑπὸ τοῦ ίδιου νὰ γράψῃ τὴν ιστορίαν καὶ τὰ καιούσια πάτη του. Δὲν θέλουν νὰ πιστεύσουν εἰς τὰς ἀνατριχιαστικαὶς περιγραφαὶς τοῦ Βενετίου, ποὺ δένται ἐλημονήσας ποτὲ δει εἰνε "Ἐλλην καὶ μεταχειρίζονται ὡς ἔνα ὅπλον ἀκόμη διὰ γέγραφε διὰ τὸν Μωάμεθ ὁ Φραγκής. Πράγματα δι αὐλικὸς ἐκείνος τοῦ Κονσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου μᾶς διμιεῖ περὶ ἐνδε Μωάμεθ μὲ φλογερὸν ἐνδια φέρον δι' ὅ λα τὰ ωραῖα πρόγραμματα, π ο ὑ δικανε ποιματα ὁ ίδιος καὶ διέξβατε ἄκα τα πιύστων; το υ οὐς τοῦ 'Α λεξάνδρου, τοῦ Αύγούστου, τοῦ Κωνσταντίνου, τοῦ Σουλτάνου καὶ ζητοῦσε νά εύρη τὸν τόπον νά τοὺς ὑπερβῇ. Ο Φραγκής διέσδιλον νενιώτων; ὑποτινεισ ἐδή της εὐγνωμούσιαν νηνιών τους πρόσθιας τοῦ Βενετίου, διότι τοῦ ἐχάρισε τὴν ζωήν της. Διότι της πίποτε ἀπότομης της αιτιαφύγει εἰς τοὺς διαφορούς μικρούς της ουσίαν, διότι της ουσίαν τοῦ Βενετίου πρόστηντας ἀκάτις τῆς Μεσογείου.

Τούρκοισιν της Κωνσταντινουπόλεως
(Εἰκὼν τοῦ Μπελλίνι ολόγνα γονία μετά την ἀλώσιν καὶ σύμικτην μεντη ηδη σε τὸ Βενετανικὸν Μουσεῖον).

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τήν παρελθόνσαν Κυριακήν ἔδοθη εἰς τὸ «Ἄτεικόν» ἡ Λαϊκὴ Συναυλία τοῦ Ὡδείου Ἀθηνῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Μπουσίντου.

— Εἰς αὐτὴν ἐτραγούδησε μάζι ἅρια τοῦ Μπετόβεν πολὺ τεχνικά ἡ κ. Μαρ. Νικολοπούλου—Φίλιππίδην.

— Εἰς τὴν αἰθουσαν διεκρίναμεν τὰς κυρίας καὶ δεσποινίδας Μεταξῆ, Περούλου, Τούπα, Βελούδην, Νικολαΐδη, Γεωγανᾶ, Κανελλοπούλου, Πλανῆ, Τσουκαλᾶ, Οὐίτη, Λεφέδη, Στεφάνου, Ἀποστολίδη, Ψημενού, Ἀθανασίδη, Μεσσηνῆ, Χατζηλαζάρου, Ἀγγελοπούλου, Τριανταφύλλου, Θεοδωρίδη, Ροδίου, Καρδάπετα, κλπ.

— Μία ἀπὸ τῶν πλεον ἐπιτυχεῖσι καὶ ἡ συναυλία τοῦ «Σαλὸν Ἰντεάλο» τὴν 20 Φεβρουαρίου ὑπὸ τῆς ὁρχήστρας καὶ τῶν μαθητῶν τοῦ «Ἐλληνικοῦ Ὁδείου».

— Διευθυντής τῆς ὁρχήστρας ὁ κ. Μ. Καλομοίρης. Εἰς τὸ πρόγοναμμα ἔφη: Βερνερ, Σαίν—Σαίν, Μπετόβεν, Γκρίζκ, Καλομοίρη, Βέμπετε.

— Εἰς τὴν συναυλίαν συνέπραξαν τελειώφοιτοι καὶ ὄριστεσσαντες μαθητοι τοῦ Ὡδείου Ἀθηνῶν καθὼς καὶ αἱ μαθητοι δεσποινίδες Νικολαΐδου, Χαλκιά, Νταλιάνη, Σανταμούρη, Βυζαντίου, Καμπίτηος καὶ ὁ κ. Φραγκόπουλος.

— Πολὺ ἐπιτυχῆς ἡ συναυλίαν πραγούδιῶν τοῦ συνθέτου κ. Ριάδη.

— Εἰς αὐτὴν ἀλιβρὸν μέρος αἱ καθηγηταὶ τοῦ ἀσματος κ. κ. Ν. Φωσκ., Μ. Καλοφούλου καὶ Κ. Καλαμπούτη, δ. κ. Λαγκέδοπουλος, η δήνις Βουδουλῆη, οἱ κ. κ. Ξενιόποιοι Λήδης, Καφαπεταύ, Πλεστρώ, Ταρούνης καὶ Φαναριώτου.

— Τα ἄργα τοῦ κ. Ριάδη, γηματα χρῶ α., πρωτοτυπίων καὶ τέχνην, κατεξιώσκονται την ἀπὸ τὸ πνεύμον ἀλιβούτημον.

— Τήν Ιεμεράτη ἔδοθη εἰς τὸ «Παρανασσον» ἔξαιρετὴ συναυλία ὑπὲρ τῶν Σχολῶν τῶν ἀπόρων παιδῶν. «Ἐτραγούδησε ἡ κ. Οὐγκὲ Οπερώ Κωμικής μάστιν τοῦ Μόζαρ.

— Τήν Τριτῆν εἰς τὰ «Ολύμπια» ὁ ἐτήσιος χρῶδες τῶν Αἰτιανῶν συναυλίων τοῦ Ὡδείου Ἀθηνῶν..

ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ ΛΑΡΑΒΙΩΤΗ

ΨΥΧΗ ΤΗΣ ΝΤΧΤΑΣ

(Χαρισμένα στὸ «Μπουκέτο»)

Παῖσσει τὸ φῶς μὲ τὸ νερό, στὴν ἀκρῃ τοῦ γιαλοῦ,
μᾶ γὰρ εἴμαι μόνος καὶ μακρινά—κ' εἰν' ἡ ψυχὴ μου ἀλλοῦ
κι' ἔνο τὴν γάνη φιλεῖται χαμένη καὶ δοσμένη,
μὲ διτλωμένα τὰ φτερά, τὸ δειλινὸ προσμένει·

γιατὶς ἡ ψυχὴ μου, δοσ τὸ φῶς ἀπλώνεται, δὲ ζῆται :
εἰν' ἀδερφῇ τῶν σκοτιδιῶν, καὶ χάνεται μαζῆ,
κι' ἀνίσως τῷρα, μέρος στὸ φῶς, ἔστι μακρού μου ποιεῖται,
θὰ γένουμ' ἔνα καὶ ξανά, τὶς ὥρες ποὺ βραδιάζει ...

ΒΡΑΔΙ

Τὸ βράδι γέρνει στὸ βουνὸ μὲ τρόπο κουφαπιένο,
ποὺ λέσ απὸ τὴν ὄψη του, τὴν τοπο θλιβερή,
πῶς οὔτ' ἀπόψε τὴ χρῆ δι μπόρεσ να βρεῖ
—γ' αὐτὸ εἰν τόσο σιωπηλό, καὶ τόσο ἀφανισμένο·

καὶ γὰρ ποὺ ἐπίσης τὴ χρῆ κάπου νά βρῶ προσμένω,
νοιώθω, δέν ς, πους γλυκεῖν καὶ θεῖ παρηγοριά,
κι' ἀφίνω πάλι το μυαλό νά νερεται βαρειά,
κι' ἄς εἰν τόσο ὀγέλαστο, καὶ τόσο λυπημένο ...

Μακρά μου ἀκούγονται οἱ φωνὲς κάποιων παιδιῶν ποὺ πᾶν.
Κι' ἔνω τὸ βράδι στὸ βουνὸ κοντεύει νά χαθεῖ,
μ' ἔνα παραπονό βουνό, κι' ἐπισημα βαθύ,
ζυπνῶνε ξίφουν οἱ βραδινὲς καμπάνες καὶ χτυπᾶνε ...

Καὶ τὰ παιδιά στρέφονται ἀργά πρὸς τὸ χωριό, καὶ πάνε ...

ΤΡΑΓΟΤΔΙ

Τὸ δρομάκι τὸ παλιό,
ποὺ εὐωδᾶν οἱ κρήναι,
τὸ δρομάκι τὸ καλό,
σὲ μιά πόρτα κλενεῖ.

Μέσα κεῖ, ποὺ φύσημα
δὲ σὲ φτάνει στεμένου,
σπάντος κι' ἀμδρότος,
κάθεσαι, καλέ μου ...

... Ἡρθα ἀπόψε ἀπὸ τωρίς,
για νά σ' ἀνταμώσω :
μᾶ μιουν ἀπ' τίς εύθωδιές,
λαγγεμένος τόσο,

μὲ τὰ μάτια σάν τελλά,
μέσα στὴν κραυτάλη,
ποὺ δὲ σ' ηδραι πουνθενά,
καὶ θὰ φύγε πάλι ...

Ναπολέων Λαπαθιώτης

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Μπουκέτου» δηλοῖ ὅτι ἀν.-γνωρίζει Γεννών αὐτῆς ἀντιπρόσωπον καθ' δλην τὴν «Ἀμερικὴν καὶ τὸν Καναδᾶν τὸν τὸν ἐν Νέφ Υόρκη διαένοντα κάμιον Δημ. Στρούμπον δοτίς ἔχει πλήρη πληρεξούσιότητα νά ἐγγράψει συνδρομητάς καὶ να εἰσοράτητη συνδρομάς διὰ τὸ Περιοδικόν μας.

Οἱ φίλοι καὶ ἀνάγωται τοῦ «Μπουκέτου» ἐν Αμερικῇ καὶ Καναδῷ δύνανται τοῦ λοιποῦ νά ἀπευθύνονται εἰς τὴν ἔξῆς διεύθυνσιν τοῦ ἀντιπροσώπου μας: Mr James Stroumbos 140 W 26. th. Street New York N. U.

Η Διεύθυνσις

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΣ

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ παιδιάτρου Ν. Ζουμπούλη τὴν πελατείαν αὐτοῦ θέλει ἐπισκέπτεσθαι δικος καὶ προηγουμένων διατρός κ. Κ. Κολλιτσάδης ἐν τῇ οἰκίᾳ του διδδ.; Αχρινῶν 152 β.

Δ. Α. Κόκκινος